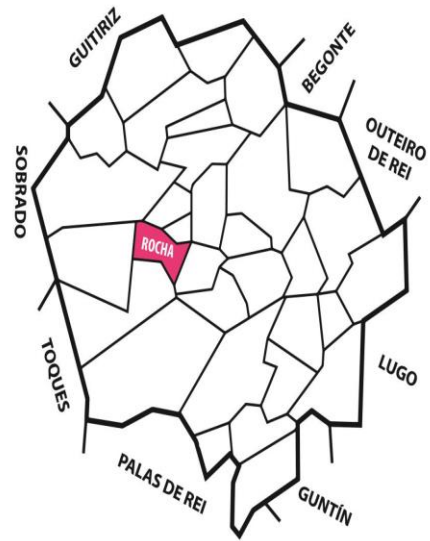
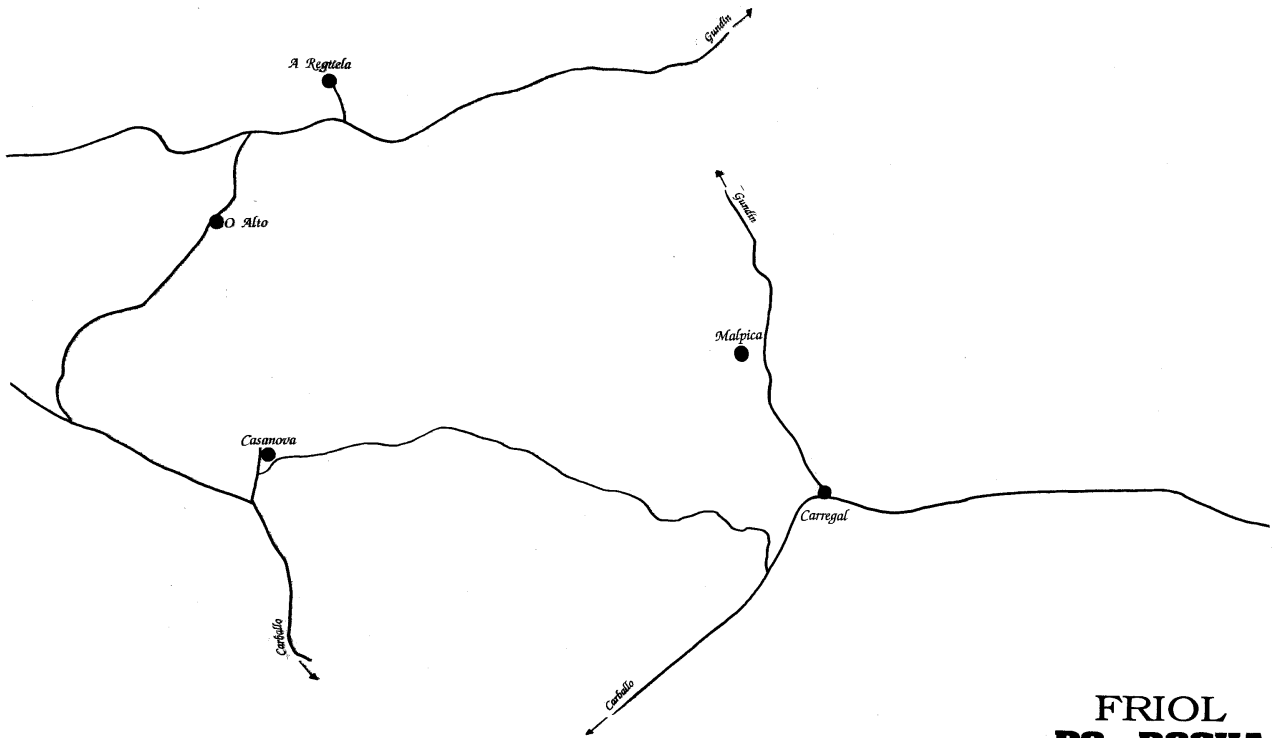

*ROCHA (SAN COSMEDE)

Rocha é unha parroquia ubicada ao oeste do concello cunha superficie de 6,2 km². Está poboada por 78 habitantes repartidos en 5 lugares (O Alto, O Carregal, A Casanova, Malpica e Regüela) e presenta unha densidade de poboación de 12,58 hab/km².

O topónimo **Rocha** é un caso particular dentro deste estudo polas complicacións que abrangue explicar as súas raíces etimolóxicas. O substantivo rocha podería vir do latín *rupes*, aínda que semella difícil a evolución. Sobre este aspecto, a Real Academia Española aclara sobre o termo en castelán «roca» que ten unha orixe incerta e bastante dubidosa. Pola súa parte, J. Corominas comenta que presumiblemente sexa unha voz prerromana, quizais céltica (Joan Corominas, 2012: 510). O que é seguro é que A Rocha era un lugar onde abundaban estas pedras ou tiñan unha certa importancia, xa fora pola súa abundancia, tamaño ou historia.

No tocante aos lugares, **O Alto** refírese ao nivel topográfico e provén do latín *altus*.

O Carregal ofrece varias explicacións: por unha parte, J. Caridad Arias relaciónao con outros topónimos coma Carrasquedo, Carragal ou Carragoso (dos cales afirma que proveñen da raíz latina *carr-* que significa «pedra») e atribúelle o significado de «pedregal». Por outra parte, Gonzalo Navaza defende que é un fitónimo baseado no latín *carrex, -icis* «carrizo/a», unha planta da división das briófitas que cobre coma unha capa os lugares nos que hai humidade, tamén coñecida co nome de *musgo* ou *mofo*. Esta última teoría fundaméntase na unión da raíz *carric-* máis o sufixo *-ale* (*carric-ale*), que co paso do tempo iría sonorizando a oclusiva xorda /k/ para convertela en /g/. Polo tanto o seu significado sería o de «lugar onde prolifera a carriza ou carrizo».

A Casanova é outro topónimo do que xa falamos, moi abundante na nosa xeografía. Provéen do latín *casa nova*.

En canto a **Malpica**, hai unha serie de dúbidas sobre a súa orixe. Son moitas as teorías e os autores que informan sobre este tema, como tamén o son os nomes que gardan relación co desta parroquia: existe na comunidade autónoma de Galicia un concello co nome de Malpica de Bergantiños, en Toledo atopamos Malpica de Tajo, en Zaragoza Malpica de Arba e incluso no Portugal temos outro Malpica do Tejo (concello de Castelo Branco). Sobre estas catro localidades hai un nexo común, que é a existencia de muíños. Pascual Riesco afirma que serían polo tanto folktopónimos resultantes da «fórmula narrativa ou satírica pertencente á cultura oral» (Riesco 2006: 197) que farían alusión á mala calidade da moenda. Como di o refrán castelán, «el molino que pica mal el grano es el molino de Malpica». A pesar de que esta teoría é válida para os casos mencionados quizais non o sexa para a aldea friolense, xa que nesta non existe tal muíño e ademais o único caudal fluvial que discorre por esas terras é o dun pequeno regato. Outra posibilidade é a que mostra José P. Machado baseada na existencia dunha planta (agora extinguida) chamada malpica, que sería moi abundante nestas terras. No tocante á visión popular, crese que vén do adverbio latino *male* e o participio *pictam*, que significa «mal pintada». Asimesmo, outra variante é a da raíz prerromana *mal-* («pedra») co mesmo participio, que viría a equivaler a unha rocha pintada.

Por último, **A Regüela** sería o diminutivo da palabra latina *regula*, que significa regra, xa que en documentos medievais de Sobrado aparece nomeada unha *Villa Regulella*.

*Texto extraído do traballo clasificado no segundo posto do "I Premio de investigación Histórica, Cultural e Etnográfica Concello de Friol" presentado por Dona Laura Ferro Devesa e Dona Estefanía Pena Ferro e titulado "TOPONIMIA DO CONCELLO DE FRIOL" Friolensis